

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

BISNOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering over de erkenning van observatie-, diagnose- en behandelingsunits

Principiële goedkeuring

Bijlagen:

- het ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering over de erkenning van observatie-, diagnose- en behandelingsunits;
- het advies van de Inspectie van Financiën van 24 november 2016;
- het begrotingsakkoord van 16 december 2016.

1. AANLEIDING EN INHOUD

1.1. Aanleiding

In Vlaanderen zijn er momenteel in totaal 19 plaatsen (18 regulier en 1 specifiek rond outreach) die worden ingezet om observatie, diagnose en behandeling te verrichten voor personen met een verstandelijke handicap en bijkomende gedrags- en emotionele problemen. Het gaat hier om de volgende organisaties

- Sint-Oda: 6 plaatsen + 0.50 voor outreach
- Broeder Ebergiste: 3 plaatsen + 0.25 voor outreach
- De Lovie: 3 plaatsen + 0.25 voor outreach
- 't Zwart Goor: 6 plaatsen

Omwille van de complexe en specifieke problematiek is het wenselijk dat de opgebouwde expertise en de werking van deze units behouden blijft. De Taskforce PVF adviseerden om de capaciteit en daaraan gekoppelde middelen van de ODB-units nog niet op 1/1/2017 om te zetten naar PVF en de middelen voor deze projecten te koppelen aan de zorgaanbieder (rechtstreekse financiering). Om dit mogelijk te maken, blijft het nodig om deze units voor hun specifieke opdracht te erkennen.

De ODB-units zijn sinds 2016 gevat door het subsidiebesluit FAM, dat met de overgang naar de persoonsvolgende financiering op 1/1/2017 niet meer van toepassing is. Er dient bijgevolg voorzien te worden in een flankerende regelgeving om de huidige werking en de subsidiëring van deze diensten te continueren.

1.2. Inhoud

De ODB-units bieden gespecialiseerde diagnostiek en behandeling aan volwassen personen met een handicap waarin de huidige situatie vastgelopen is en waarvoor de huidige ondersteuning onvoldoende handvaten heeft om dit terug op het juiste spoor te brengen. Het gaat over personen met een verstandelijke beperking en bijkomende gedragsproblemen, mogelijks ook in combinatie met andere beperkingen (bv. motorische beperking). Deze

personen krijgen vaak al ondersteuning vanuit een VAPH-erkende voorziening. De ODB-units bieden kortlopende trajecten aan (max. 9 maanden), die indien mogelijk maximaal 2 maal kunnen verlengd worden mits motivatie. Deze ondersteuning kan zeer intensief zijn. Hier onderscheiden deze units zich van de consulentenwerkingen, die vooral mobiele en ambulante ondersteuning aanbieden, terwijl de ODB-units vooral bij aanvang residentiele ondersteuning aanbieden.

De ODB-units zijn enkel toegankelijk voor meerderjarige personen met een handicap die een toewijzing hebben voor een persoonsvolgend budget. Het gaat hier over personen waarbij de ondersteuningsnood dermate ernstig is waardoor men vaak al gebruik maakt van intensieve ondersteuning door een vergunde zorgaanbieder.

Aangezien het erg belangrijk is dat de persoon met een handicap nadien terug kan keren naar de vroegere woon- en leefsituatie dient de continuïteit van de oorspronkelijke ondersteuning zoveel als mogelijk te worden gegarandeerd. Indien het gaat om residentiele opnames die beperkt zijn in de tijd (max. 3 maanden) kunnen beide budgetten blijven doorlopen. Indien het gaat om langere trajecten kan het budget on hold worden gezet, maar met een engagementsverklaring van de voorziening van oorsprong zodat terugkeer nadien mogelijk is.

De persoon met een handicap zelf doet de aanmelding bij de dienst. Ondersteuning vanuit een ODB moet snel inzetbaar kunnen zijn (bv. mobiele ondersteuning) om zo snel als mogelijk terug perspectief in vastgelopen situaties te verkrijgen. Hiervoor is de ODB-unit het best zelf gemandateerd om deze beslissingen te nemen rond wie men prioritair opneemt.

De ODB-units kunnen hun personeelspunten gebruiken om volgende ondersteuning aan te bieden:

- Observatie, diagnostiek en behandeling in een gespecialiseerde unit
- Deze ondersteuning kan mobiel, ambulant en/of residentieel worden aangeboden
- expertisedeling en overdracht naar een andere zorgaanbieder

De begeleidingsovereenkomsten van personen die worden ondersteund door de units worden geregistreerd in de geïntegreerde registratietool van het VAPH.

De ODB-units dienen jaarlijks voor 30 maart van het volgende jaar een kwalitatief jaarverslag. Het VAPH bepaalt het sjabloon dat wordt gebruikt.

Om erkend te kunnen worden dient de voorziening te voldoen aan de algemene erkenningsvoorwaarden zoals vastgesteld in het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2011 betreffende de algemene erkenningsvoorwaarden en kwaliteitszorg van voorzieningen voor opvang, behandeling en begeleiding van personen met een handicap. Dit BVR zal de komende maanden nog worden aangepast omwille van de context van persoonsvolgende financiering en vergunde zorgaanbieders. Zorginspectie kan de erkenningsvoorwaarden inspecteren.

Deze erkenning wordt vastgesteld op een aantal personeelspunten. Deze personeelspunten worden afgescheiden van de personeelspunten in de FAM-erkenning die worden omgezet naar persoonsvolgende budgetten of RTH.

Het aantal subsidieerbare zorggebonden personeelspunten wordt vastgesteld op basis van de personeelsmiddelen die voor de overstap naar FAM voor deze units voorzien werden. Deze personeelspunten worden verhoogd met een component organisatiegebonden kosten. Binnen de transitie van FAM naar PVF is dit bepaald op 3,03%.

Op basis van de FAM-erkenning uit 2016 worden werkingsmiddelen toegekend.

De subsidiëring van de ODB-units verloopt op dezelfde wijze als de subsidiëring van de andere diensten die met personeelspunten werken (RTH, vergunde zorgaanbieders, DOP, MFC,...). Het BVR subsidiëring van personeelspunten wordt weldra gefinaliseerd.

De personeelspunten worden gesubsidieerd conform de alternatieve loonfinanciering (ALF).

De voorziening kan, conform andere regelgevingen in personeelspunten, onder identieke voorwaarden, personeelspunten omzetten in werkingsmiddelen. (10% cf. FAM- en MFC-regelgeving)

Rond de bijdrage van de gebruiker wordt er gelijk gespoord met de regeling die is uitgewerkt in kader van de transitie van FAM naar PVB waarbij iedereen overstapt naar het systeem van woon- en leefkosten. Personen die momenteel reeds worden ondersteund, kunnen nog tot en met 2020 in het bijdragesysteem blijven.

2. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1 definieert begrippen die in het ontwerp van besluit worden gebruikt.

Artikel 2 geeft de budgettaire contouren voor het erkennen en subsidiëren van deze units binnen dit besluit weer.

Artikel 3 beschrijft de voorwaarden waaraan een gebruiker die ondersteuning wenst van een unit te dient voldoen. Het betreft meerderjarige personen met een verstandelijke beperking en bijkomende gedragsproblemen. De persoon beschikt over een beslissing tot toewijzing van een budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning. Er dient evenwel geen aanvrag gerichtaan het VAPH om gebruik te maken van ondersteuning door de units voor observatie, diagnose en behandeling (ODB – units)

Artikel 4 somt de ondersteuningsfuncties op die een ODB unit kan aanbieden als ook de modaliteiten rond ondersteuning (observatie, diagnose en behandeling, zowel ambulante als mobiel) en opvolging van de gebruiker. Veelal dient dit te gebeuren in samenspraak met andere betrokken actoren. Binnen hun opdracht dient ook de nodige overdracht van specifieke kennis voorzien met de betrokken actoren. De periode van ondersteuning bedraagt maximaal 9 maanden. Deze periode is maximaal tweemaal verlengbaar mits de nodige motivatie en goedkeuring van verlenging door het VAPH.

Artikel 5 geeft de programmatie van deze ODB – units weer. Deze bedraagt 2042 personeelspunten.

Artikel 6 en 7 beschrijven de aanvraagprocedure voor erkenning en de bijkomende erkenningsvoorwaarden, buiten erkenningsvoorwaarden die in de geldende kwaliteitsregelgeving van het BVR van 4 februari 2011 zijn opgenomen.

Artikel 8 ODB – units krijgen eveneens de mogelijkheid om personeelspunten om te zetten in werkingsmiddelen. Deze omzetting gebeurt via een omrekenleutel, waarde van een personeelspunt en is gekoppeld aan bepaalde randvoorwaarden. Het betreft hier, naargelang het percentage dat omgezet wordt, een kennisgeving of akkoord van de werknemersvertegenwoordiging. Het collectief overleg dienst steeds geïnformeerd.

Artikel 9 beschrijft de subsidiemiddelen die tegenover deze werking staan. Het betreft de personele middelen die via personeelspunten worden gesubsidieerd en de werkingsmiddelen.

Artikel 10. De ODB – units bezorgen het VAPH een werkingsverslag. Dit gebeurt via een door het VAPH bepaald sjabloon en bevat informatie over de gebruikers, de geboden ondersteuning, de samenwerkingsverbanden, de doorstroom van gebruikers en een oplijsting van knelpunten en opportuniteiten ten behoeve van het te voeren beleid.

Artikel 11 beschrijft welke gegevens dienen geregistreerd bij het VAPH

Artikel 12. De gebruiker van een ODB – unit staat zelf in voor de woon- en leefkosten.

Artikel 13 voorziet een overgangsmaatregel voor die gebruikers die voorheen reeds gebruik maakten van een ODB – unit. Deze gebruikers kunnen voor de periode van 1 januari 2017 tot 1 januari 2021 nog gebruik maken van de wettelijke financiële bijdrageregeling. Overgang naar woon en leefkosten dient te gebeuren in samenspraak met de gebruikers en hun vertegenwoordigers.

Artikel 14 somt de bij ambtshalve erkende ODB – units en de daaraan gekoppeld capaciteit in personeelspunten op

Artikel 15 en 16 behoeven geen verdere uitleg.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

In dit besluit handelt het over de erkenning van observatie, diagnose en behandelingsunits. Deze reeds bestaande diensten en hun respectievelijke middelen worden afgezonderd uit de reeds erkende FAM (flexibel aanbodcentra voor meerderjarigen) waar de ODB – units tot op heden zijn in opgenomen. Het betreft dus geen meerkost.

De Inspectie van Financiën verleende op 29 november 2016 een gunstig advies behoudens wat betreft het percentage organisatiegebonden kosten dat beperkt dient te blijven tot 3,03%.

Het aantal subsidieerbare zorggebonden personeelspunten van observatie-, diagnose-, en behandelingsunits wordt vastgesteld op basis van de personeelsmiddelen die voor de overstap naar FAM voor deze units voorzien werden. Deze personeelspunten worden verhoogd met een component organisatiegebonden werkingskosten om zo de organisatie van deze diensten rond te krijgen. Binnen de transitie van FAM naar PVF is dit bepaald op 3,03%. Er is nagegaan in hoeverre deze gespecialiseerde voorzieningen nood hebben aan een zwaardere component organisatiegebonden middelen gezien zij ondersteuning bieden aan een groep van personen met een handicap met een zware ondersteuningsnood. Voor de specifiek units voor geïnterneerden buiten de gevangenis wordt omwille van de zware doelgroep aan wie zij ondersteuning bieden de bijkomende werkingskost hier bepaald op 6%. We wensen hetzelfde percentage van 6% te hanteren voor de voorzieningen die ondersteuning bieden aan personen met een handicap met ernstige gedragsproblemen, gezien hun specificiteit.

Het betreft hier geen meeruitgaven gezien deze personeelspunten en bijkomende organisatiegebonden werkingskosten uit de totale FAM erkenning worden gehaald. De som van deze punten en de rest van de punten FAM - erkenning is gelijk aan de totale FAM capaciteit in personeelspunten.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 22 december 2016.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Het voorliggend ontwerpbesluit heeft geen weerslag op de werking van de lokale besturen.

5. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het ontwerpbesluit heeft geen effect op de personeelsformatie noch op het personeelsbudget.

6. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Het ontwerpbesluit werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2016/440 van 29 november 2016.

7. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering over de erkenning van observatie-, diagnose- en behandelingsunits;
- 2° de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin te gelasten over het ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering, vermeld in punt 1°, het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Jo VANDEURZEN